

Vammaisten lasten aamu- ja loma- ajan toiminnan toteuttaminen Jyväskylässä hyvinvointialueen omana palvelutuotantona 1.6.2024 alkaen toistaiseksi

Palvelujohtajat Ulla Kuittu ja Päivi Junnilainen
22.3.2024

Taustaa

- Erityishuoltolain perusteella järjestettävä vaativan erityisen tuen oppilaiden (Vertti) aamu- ja iltapäivätoiminnan ja lomatoiminnan järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 Jyväskylän kaupungilta hyvinvointialueelle.
- Jyväskylän kaupungin kanssa oli kevään 2023 ajan voimassa sopimus, jonka mukaisesti kaupunki tuotti toiminnan entisessä laajuudessaan hyvinvointialueen korvausta vastaan. Kaupunki päätti lopettaa kevätlukukauden 2023 päättyessä aamutoiminnan ja loma-ajan toiminnan tuottamisen.
- Kevään aikana hyvinvointialueen aloitteesta käytiin keskusteluja kaupungin kanssa toiminnan järjestämiseksi edelleen kuten aiemminkin, mutta kaupunki ei nähnyt asiaa mahdolliseksi.
- Laaja-alaisen sote-keskuksen vammaispalveluissa päädyttiin selvittämään palvelun hankkiminen ostopalveluna.
- Aluehallitus päätti 2.5.2023/154 järjestää jyväskyläläisten vammaisten lasten lyhytaikaisen huolenpidon kouluaikoina aamuisin ja koulujen loma-aikoina sekä pidennetyn oppivelvollisuuden esiopetusikäisten lasten osalta myös iltapäivisin ensisijaisesti ostopalveluna ja käynnistää palvelun hankintaan liittyvän kilpailutusprosessin

Palveluiden järjestäminen ja hankintaprosessin selvittäminen

- Vammaispalveluissa valmisteltiin hankintaa yhdessä hankintapalveluiden kanssa.
- Kevään aikana neuvoteltiin yksityisen palveluntuottajan kanssa toiminnan pilotoimisesta. Palveluntuottaja olisi ottanut aamutoiminnan 2023-2024 pilotointina kokeiluun, mutta vetäytyi tästä toukokuun lopussa kokonaan, kun ei nähnytkään toimintaa kannattavana.
- Tämän jälkeen kaupungin kanssa neuvoteltiin toukokuussa uudelleen, mutta kaupunki ei nähnyt mahdolliseksi toiminnan järjestämistä eikä tilojen vuokraamista aamutoiminnalle.
- Kaupungin reunaehtojen mukaiseen sopimukseen perustuen Keski-Suomen hyvinvointialue on tuottanut Vertti-oppilaiden sekä pidennetyn oppivelvollisuuden esiopetusikäisten lasten aamu- ja loma-aikojen toiminnan 4.6.2023 alkaen. Kesäajan 2023 Vertti-toiminta toteutettiin vammaispalveluiden järjestämänä Valterin Onerva-koulun tiloissa.
- Laaja-alaisen sote-keskuksen ja Koti- ja asumispalveluiden vastuualueiden kesken sovittiin, että syyslukukauden 2023 alkaessa aamu- ja loma-ajan toiminta järjestetään omana toimintana, sijoittuen koti- ja asumispalveluihin, kunnes palvelun järjestämisen tapa on selvitetty toistaiseksi.

Palveluiden järjestäminen ja hankintaprosessin selvittäminen

- Syyskuussa 2023 käytiin markkinakartoitukset neljän potentiaalisen palveluntuottajan kanssa; saadaanko palvelua muotoiltua markkinoille kiinnostavaksi/kannattavaksi.
- Vertti-toiminnan tilannekatsaukset esitettiin Vammaisneuvoston 21.9.2023 kokouksessa sekä Lasten, nuorten ja perheiden lautakunnan 27.9.2023 kokouksessa.
- Lautakunta antoi toivomuspontena kannanoton vammaisten lasten aamu-, iltapäivä- ja loma-ajan toimintaan: "Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta kehottaa Keski-Suomen hyvinvointialuetta jatkamaan keskustelua jatkossa yhteistyöstä Jyväskylän kaupungin kanssa."
- Sopimusseurantaneuvottelussa 11.10.2023 Jyväskylän kaupungin kanssa tuotiin esille lautakunnan esittämä toivomusponssi. Jyväskylän kaupunki ei kuitenkaan voinut luvata tarvittavaa henkilöstöä aamutoimintaan, vaikka tilat järjestyisivätkin kaupungin puolesta.
- 11.12.2023 pidettiin kaupungin kanssa vielä erillinen neuvottelu, jossa jälleen nostettiin esiin lautakunnan esittämä toivomusponssi liittyen Vertti-toiminnan kokonaisuutta koskeva yhteistyöhön. Jyväskylän kaupunki pysyi kannassaan ja sopimusmuutoksia ei tehty.

Aamu- ja loma-ajan toiminta hyvinvointialueen toimintana elokuusta 2023 alkaen

- Aamutoiminta alkoi 9.8.2023 kahdessa kehitysvammaisten toimintakeskuksessa:
  - Päivätupa Kortepohjassa ja Impro Seppälässä. Ryhmäjaossa on huomioitu toimintakeskuksen ja koulun läheisyys.
- Em. toimintakeskusten vakituiset asiakkaat ovat aikuisia, kehitysvammaisia ja autismikirjon henkilöitä. Osan heidän aikataulujaan jouduttiin myöhäistämään, jotta lasten aamutoiminta saatiin järjestymään heille eriytetyissä tiloissa asiakasturvallisesti.
- Lapsia toimintaan ilmoitettiin syksyille alun perin noin 30. Uusia ilmoittautumisia tuli heinäkuun lopussa ja elokuun alussa muutamia, mutta myös perumisia.
- Suurin yksittäinen vaikutus aamutoimintaan osallistuvien lasten lukumäärään oli kaupungin koulukyytien kuljetussuunnitelulla: jos esimerkiksi lapsi oli ilmoitettu haettavaksi aamupäivätoimintaan klo 7:30 ja koulu alkaa klo 8:15, muutettiin kaikki nämä aamutoimintaan ilmoittautumiset suoraan koulukyydeiksi (koululle saa mennä 15 min ennen koulun alkamista).
- Lapsien määrä on vaihdellut aamutoiminnassa lukujärjestyksiin perustuen 5-25 välillä päivittäin. Toimintaa järjestetään lasten ja perheiden tarpeiden mukaisesti klo 6:30-11:00 välillä. Keskiviikkoisin koulut alkavat myöhemmin, joten silloin toiminnassa on eniten lapsia.

Johtopäätökset

- Tehdyn markkinakartoituksen perusteella mahdollisuudet järjestää Vertti-toiminta jyvaskyläläisille lapsille ostopalveluna ei ole todennäköistä. Päivittäin lapsi- ja tuntimäärältään sekä tilatarpeiltaan vaihtelevaan kokonaisuuteen olisi haasteellista löytää tuottajaa.
- Todettiin, että monta toimijaa (koulut, hyvinvointialue, yksityinen palveluntuottaja) voisi myös hajottaa toimintaa liiaksi. Tavoitteena on saada lapsille kouluviikkoon mahdollisimman ehyet päivät, jatkuvuutta tuttuine tiloineen ja henkilöstöineen.
- Jyväskylän kaupunki ei enää ota tuottaakseen aamu- ja loma-aikojen toimintaa.
- Järjestämisvastuun mukaisesti vaihtoehdoksi jää, että hyvinvointialue tuottaa aamu- ja loma-ajan toiminnat omana toimintana.

Esitys aamu- ja loma-ajan toiminnan järjestämisestä hyvinvointialueen omana toimintana 1.6.2024 alkaen

- Vammaisten lasten aamu- ja loma-ajan toimintaa on toteutettu 9.8.2023 alkaen Erityisryhmien kotiin vietävät ja asumispalvelut palvelualueen tuotantona.
  - Aamutoimintaa on järjestetty Päivätuvalla Kortepohjassa ja Improssa Seppälässä.
  - Vuoden loma-aikojen toiminnat (vko 9 ja 42) on toteutettu kouluilta vuokratuissa tiloissa. Joululoman aikana toiminta järjestettiin Päivätuvalla ja Päivätoiminta 2:n tiloissa Kortepohjassa.
  - Kesälle 2024 toiminta on suunniteltu Valterin Onerva-koululle, loma-ajan toiminnassa noin 50 lasta.
- Lasten vanhemmille toteutettiin palautekysely syksyllä 2023, tulokset käytiin myös kaupungin kanssa pidetyssä palaverissa läpi.
  - Vanhemmilta tuli palautetta mm. lasten lisääntyneistä aamusiirtymistä: lasten jaksaminen, sopeutuminen uusiin tiloihin ja uusiin ohjaajiin ovat huolettaneet. Hyvinvointialueen tuottaman toiminnan sisällöstä ei ole tullut kriittistä palautetta.
- Palveluiden jatkuvuuden turvaamiseksi on perusteltua jatkaa vammaisten lasten aamu- ja loma-aikojen toimintaa omana toimintana toistaiseksi 1.6.2024 alkaen.
- Asian jatkokäsittely: Vammaisneuvosto 22.3., Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 17.4. ja Aluehallitus 7.5.

Kiitos

www.hyvaks.fi

#hyvaks #hyväarkikaikille